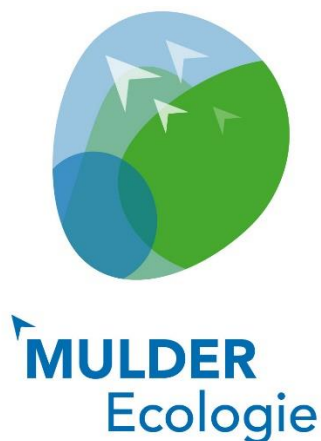

DOARPSSTRJITTE LIOESSENS

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Mulder Ecologie
Van Goghstraat 75
9718 MT Groningen
www.mulder-ecologie.nl
info@mulder-ecologie.nl

DOARPSSTRJITTE LIOESSENS

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Datum	15-08-2022
Rapportkenmerk	2022021V01
Opdrachtgever	Dantuma Advies
Contactpersoon	Dhr. J. Dantuma
Auteur	Mevr. S.A. Mulder
Versie	Definitief

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
1.3	Planvoornemen.....	4
1.4	Werkwijze	4
2	Resultaten en effectbepaling	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden.....	6
2.2.1	Natura 2000	6
2.2.2	Houtopstanden	7
2.2.3	Verordening Romte Fryslân	7
2.3	Soortenbescherming.....	8
2.3.1	Afbakening soortgroepen	8
2.3.2	Amfibieën.....	8
2.3.3	Vogels	9
2.3.4	Zoogdieren.....	9
3	Conclusies en aanbevelingen	11
3.1	Gebiedsbescherming en houtopstanden.....	11
3.1.1	Natura 2000	11
3.1.2	Houtopstanden	11
3.1.3	Verordening Romte Fryslân	11
3.2	Soortenbescherming.....	11
3.2.1	Vogels	11
3.2.2	Overige soorten en zorgplicht.....	12
3.3	Vrijblijvend advies stimuleren biodiversiteit	12
4	Bronnen	13
Bijlage I	Fotobijlage	14
Bijlage II	Toetsingskader.....	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een woning te realiseren op een agrarisch perceel aan de Doarpsstrjitte in Lioessens (afb. 1). Met het oog op deze plannen is een bestemmingsplanwijziging nodig. In het kader hiervan moet de haalbaarheid van het voornemen onder meer worden beoordeeld in relatie tot de natuurwetgeving. Om inzicht te verkrijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied en te kunnen bepalen of het uitvoeren van het planvoornemen kan leiden tot negatieve effecten op deze waarden, is een ecologische toetsing uitgevoerd. Deze toetsing heeft in eerste instantie bestaan uit een verkennend onderzoek, een quickscan.

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (rode kader) aan de Doarpsstrjitte in Lioessens. Inzet: regionale ligging plangebied in Noardeast-Fryslân. Bron topografische kaartondergrond: Nationaal Georegister (PDOK).

1.2 Plangebied

Het plangebied bestaat uit een graslandperceel aan de Doarpsstrjitte in het zuidoosten van Lioessens in de gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Fryslân (afb. 1). De woning aan de Doarpsstrjitte 67 grenst aan de westzijde aan het perceel, de Doarpsstrjitte met een woning op nummer 54 en een woonboerderij op nummer 56 grenzen aan de noordzijde. Langs de zuid(oost)zijde van het perceel bevindt zich een rietsloot, het graslandperceel ten oosten hiervan had ten tijde van het veldbezoek een hoge begroeiing met veel klaver. Er zijn geen bomen aanwezig op of langs het perceel. Het plangebied wordt in de huidige situatie niet verlicht, wel is straatverlichting aanwezig langs de Doarpsstrjitte. Het

plangebied is gesitueerd in het open zeekele gebied van noordoostelijk Fryslân. Bijlage I geeft een impressie van het plangebied.

1.3 Planvoornemen

Het planvoornemen bestaat uit de realisatie van een woning aan de Doarpsstrjitte te Lioessens (afb. 2). De woning wordt gerealiseerd op een perceel dat op dit moment in gebruik is als grasland. De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd en het plangebied wordt tijdens de werkzaamheden 's nachts niet (aanvullend) verlicht. In de nieuwe situatie is alleen sprake van het gebruik van reguliere buitenverlichting van een woning. In het kader van het planvoornemen worden geen bomen gekapt. Ook vinden er geen werkzaamheden plaats ter plaatse van de watergangen ten (zuid)oosten van het plangebied. Een concrete planning voor de uitvoering van de werkzaamheden is nog niet beschikbaar; deze is afhankelijk van de doorlooptijd(en) van de procedure(s), waaronder mogelijk de uitkomsten van onderhavige toetsing.

Afbeelding 2. Weergave van de locatie van de nieuwe woning aan de Doarpsstrjitte in Lioessens.

1.4 Werkwijze

Deze quickscan heeft bestaan uit een bronnenonderzoek en een eenmalig veldbezoek. Voor het verkrijgen van een actueel overzicht van de uit de omgeving van het plangebied bekende beschermde soorten is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. De NDFF is een uitgebreide natuurdatabank met daarin uitsluitend gevalideerde informatie aangaande het voorkomen en de verspreiding van Nederlandse flora en fauna. Voor deze quickscan is gebruik gemaakt van

waarnemingen uit de NDFF binnen een afstand van ongeveer 3 km van het plangebied over de afgelopen 10 jaar. Het veldbezoek is onder overwegend bewolkte omstandigheden uitgevoerd op maandag 25 juli 2022, bij een temperatuur van circa 22°C en een matige wind uit het westen (4 Bft). Bij dit veldbezoek is het plangebied beoordeeld op de aanwezigheid van beschermde soorten en/of de (mogelijke) geschiktheid van het plangebied voor deze soorten.

2 Resultaten en effectbepaling

2.1 Inleiding

Het voornaamste kader waarbinnen het onderzoek is uitgevoerd, vormt de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Deze wet voorziet in de bescherming van gebieden (uitsluitend Natura 2000), soorten en houtopstanden. De bescherming van andere (natuur)gebieden, waaronder het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur of EHS), loopt via het ruimtelijke ordeningsrecht en is vastgelegd in de provinciale Verordening Romte Fryslân 2014 (geconsolideerde versie maart 2021). Via deze verordening werken de provinciale ruimtelijke belangen door in gemeentelijke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In bijlage II worden beide toetsingskaders kort nader toegelicht. In onderstaand hoofdstuk worden de voorgenomen activiteiten getoetst aan de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening.

2.2 Gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden

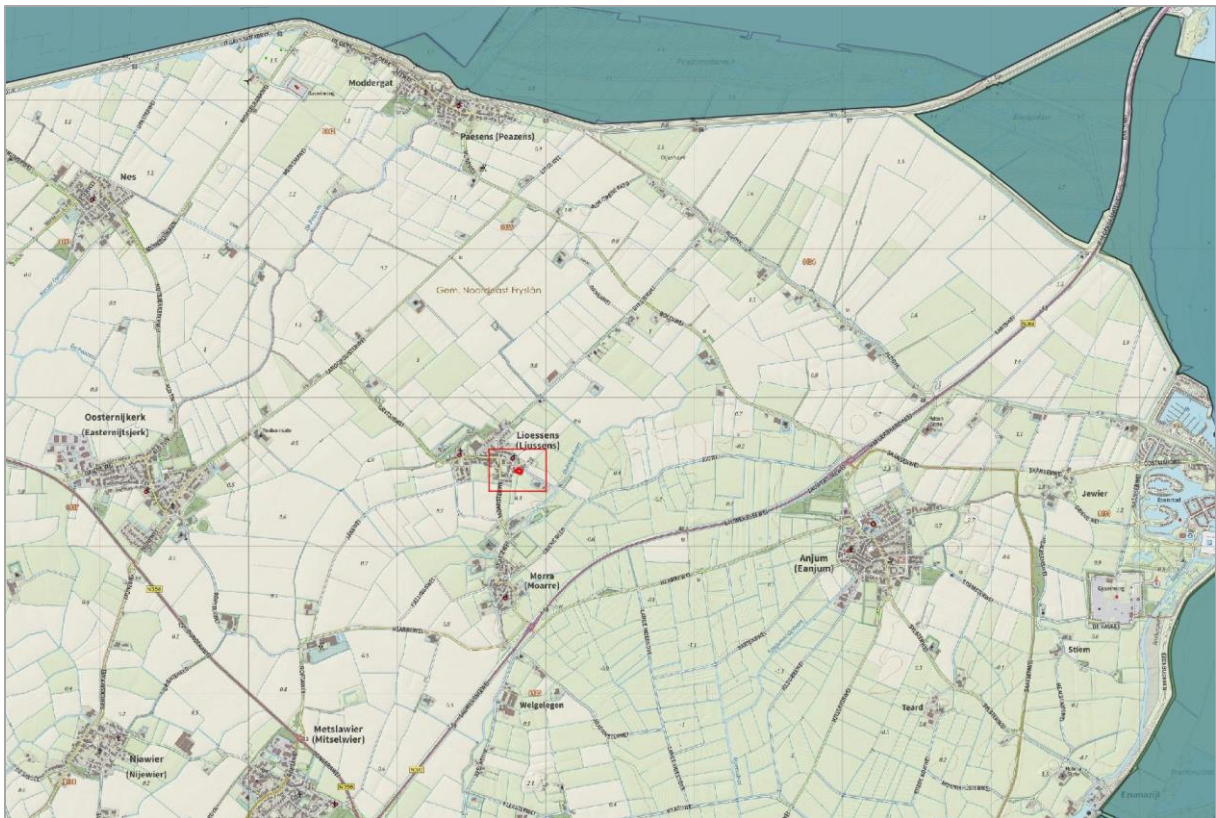
2.2.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied (afb. 3). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden vormen de Waddenzee bij Paesens (Peazemerlannen) op een afstand van ongeveer 2,3 km ten noorden van het plangebied en het Lauwersmeer bij Oostmahorn ruim 4 kilometer ten oosten van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden ten noorden van het plangebied (Duinen Schiermonnikoog, Duinen Ameland, Noordzeekustzone) bevinden zich op een afstand van meer dan 10 km van het plangebied, die op het Friese vasteland op meer dan 20 km. Uitgangspunt ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden is dat een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling niet mag leiden tot negatieve effecten op de voor deze gebieden geformuleerde instandhoudingsdoelen. Deze negatieve effecten kunnen bijvoorbeeld het gevolg zijn van de depositie van stikstof samenhangend met de voorgenomen activiteiten en/of andere storingsfactoren, waaronder bijvoorbeeld de uitstraling van licht en geluid (zowel tijdens uitvoering van werkzaamheden als in de nieuwe situatie).

Veel Nederlandse Natura 2000-gebieden hebben te maken met een stikstofoverschot. In 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden en is door middel van het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (BSN) de Wnb aangepast. In dit besluit is voor de bouw een partiële vrijstelling van een vergunning voor stikstofdepositie opgenomen, die per 1 juli 2021 van kracht is. Deze vrijstelling geldt voor de sloop en bouw van woningen, utiliteitsgebouwen en andere bouwwerken, maar ook voor aanlegactiviteiten en grond-, weg- en waterbouw. Ook is deze van toepassing op met deze werkzaamheden samenhangende vervoersbewegingen. De vrijstelling geldt voor de sloop-, bouw- en aanlegfase, maar is niet van toepassing op structurele stikstofemissies als gevolg van een (veranderende) gebruiksfase of voor het delven van grondstoffen en de productie van bouwmaterialen¹.

¹ Het is in het kader van de huidige stikstofproblematiek wel de vraag hoelang deze partiële bouwvrijstelling nog van toepassing is. Zie hiervoor bijvoorbeeld <https://nos.nl/artikel/2436935-juristen-voorzien-bouwstop-na-de-zomer-door-verwachte-stikstofuitspraak>.

In het geval van voorliggend plan kan gesteld worden dat de voorgenomen werkzaamheden de bouw van een woning behelzen. Deze woning zal naar hedendaagse maatstaven gasloos worden gerealiseerd. Van een structurele en significante toename van stikstofemissie vanwege een veranderende gebruiksfase is geen sprake. De in de voorgaande paragraaf besproken vrijstelling is daarom van toepassing op de voorgenomen ontwikkeling. Een aanvullende toetsing in het kader van stikstofdepositie (AERIUS-berekening) is niet aan de orde. Ook negatieve effecten van andere storingsfactoren op (habitat van) soorten en/of habitattypen van in de omgeving van het plangebied aanwezig Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten, gezien de genoemde afstanden tot deze gebieden en de bufferende werking van tussengelegen infrastructuur en/of groenstructuren.

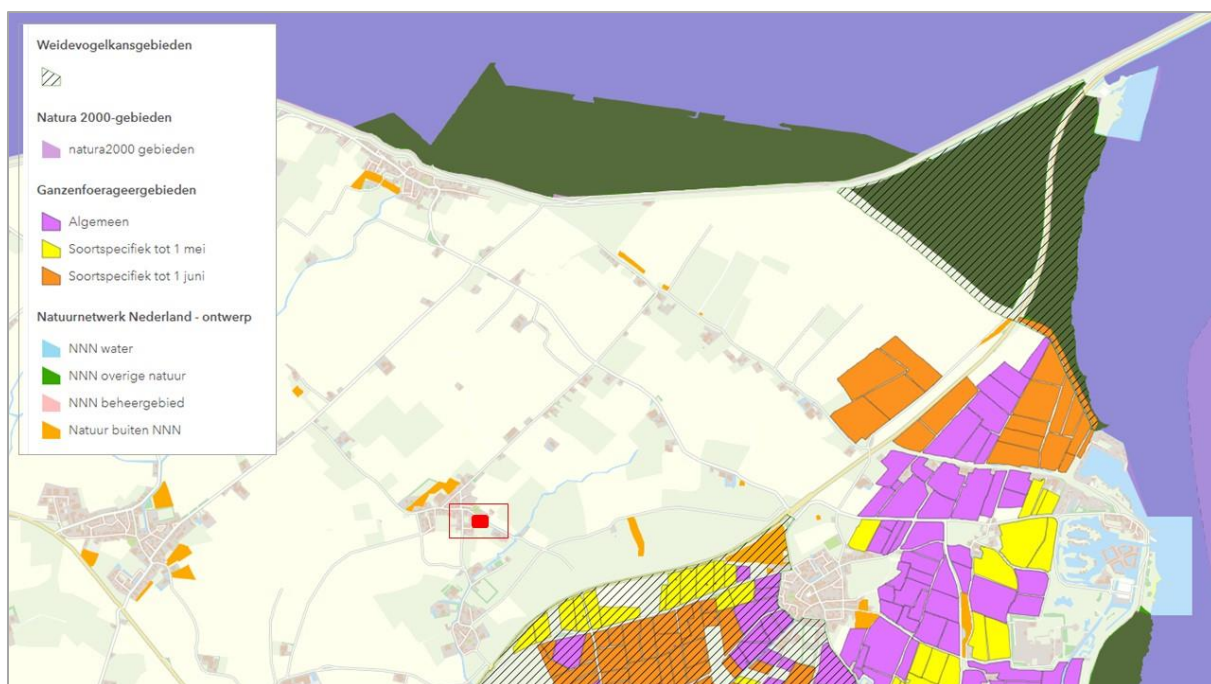
Afbeelding 3. Ligging van het plangebied (rode kader) ten opzichte van Natura 2000-gebieden in blauw. Bron topografische kaartondergrond: Nationaal Georegister (PDOK).

2.2.2 Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt (§1.3). Het onderdeel houtopstanden van de Wnb is niet van toepassing.

2.2.3 Verordening Romte Fryslân

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Conform de provinciale verordening zijn ontwikkelingen buiten het NNN toegestaan, mits deze geen significante negatieve effecten op het NNN tot gevolg hebben (het 'ja, mits' principe). Dit kan gezien de afstand tot deze gebieden op voorhand uitgesloten worden. Ook ligt het plangebied niet in, dan wel in de nabijheid van andere in de provinciale Verordening Romte Fryslân beschermde natuurgebieden buiten het NNN (afb. 4 en bijlage II) en worden effecten op deze gebieden uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van de Verordening Romte Fryslân zijn niet aan de orde.

Afbeelding 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Bron: Natuur overzichtskaart provincie Fryslân (<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/index.html>).

2.3 Soortenbescherming

2.3.1 Afbakening soortgroepen

Gezien de geografische ligging van het plangebied in het open noordelijke zeeleigebied van noordoostelijk Fryslân, de aanwezige biotoop (regulier gebruikt agrarisch grasland) en de bekende (landelijke) verspreiding van wettelijk beschermde soorten op basis van de NDFF (§1.4) en literatuur, kan de aanwezigheid van beschermde soorten van diverse soortgroepen op voorhand worden uitgesloten. Dit geldt voor de aanwezigheid van beschermde soorten van de soortgroepen insecten, kreeftachtigen, planten, reptielen, weekdieren en vissen. De potenties van het plangebied voor soort(groep)en waarvoor dit niet geldt, amfibieën, vogels en zoogdieren, worden hieronder besproken.

2.3.2 Amfibieën

Gezien de aanwezige biotoop en de ligging van het plangebied, worden in en rondom het plangebied uitsluitend nationaal beschermde soorten amfibieën verwacht (§3.3 Wnb, zie bijlage II). Voor deze soorten (bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker), geldt een provinciale vrijstelling in het kader van ruimtelijke ordening. In het geval van negatieve effecten op deze soorten is geen ontheffing Wnb soorten nodig. Wel geldt voor deze soorten te allen tijde de zorgplicht.

2.3.3 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied ontbreken potenties voor de aanwezigheid van nesten met een jaarrond beschermde status (zie bijlage II). Bomen en/of bouwwerken² zijn niet aanwezig. Directe effecten op verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet aan de orde. Hiernaast zijn in de enige boom van enige omvang in de directe omgeving van het plangebied (zie fotobijlage I) geen (potenties voor) nesten met een jaarrond beschermde status vastgesteld. Ook wordt de aan het plangebied grenzende woning aan de Doarpsstrjitte 67 ongeschikt geacht voor de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten vanwege het ontbreken van geschikte invliegopeningen (gierzwaluw) en de combinatie van voldoende dekking en tijdens het veldbezoek ontbrekende vogels (huismus). Op grond hiervan, gecombineerd met de beperkte omvang van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden, worden ook eventuele indirecte effecten op jaarrond beschermde nesten in de directe omgeving van het plangebied uitgesloten. Een aanvullend onderzoek hiernaar is niet aan de orde.

Overige broedvogels

Ter plaatse van de te realiseren woning en directe omgeving kunnen wel enkele niet jaarrond beschermde vogelsoorten tot broeden komen. Het graslandperceel zelf is, afhankelijk van het gevoerde beheer, in potentie geschikt als broedlocatie voor groundbroeders als graspieper, scholekster en veldleeuwerik. De sloot langs de (zuid)oostzijde van het plangebied is geschikt voor een aantal soorten rietvogels, waaronder kleine karekiet en rietgors. Daarnaast kunnen hierin soorten als meerkoet, waterhoen en wilde eend worden verwacht. De tuinen van de aan het plangebied grenzende woningen zijn geschikt voor enkele soorten zangvogels. Nesten van alle in Nederland in het wild levende vogels zijn wettelijk beschermd gedurende het broedseizoen. Het vernietigen en/of verstoren van vogelnesten gedurende het broedseizoen betreft een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het optreden van negatieve effecten op deze broedvogels kan eenvoudig worden voorkomen door de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. In de wet wordt geen vaste periode voor het broedseizoen gedefinieerd. In de praktijk wordt hiervoor globaal de periode 1 maart tot 1 augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van de werkzaamheden. Wanneer het niet mogelijk is om (volledig) buiten het broedseizoen te werken, kan het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden ruim voor het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt (en gehouden) voor broedvogels door de vegetatie zeer kort te maaien en eventueel aanvullend vogelwerende maatregelen te treffen. Het plangebied moet dan wel direct voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden door een ter zake kundige worden gecontroleerd op de aanwezigheid van broedvogels.

2.3.4 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle in Nederland levende vleermuizen genieten bescherming. Niet alleen de dieren zelf zijn beschermd, maar ook hun vaste rust- en voortplantingslocaties en de onderdelen die deel uitmaken van hun

² Hieronder vallen naast woningen (gierzwaluw, huismus) en schuren/boerderijen (kerkuil, steenuil) bijvoorbeeld ook andere bouwwerken die door vogels met jaarrond beschermde nesten worden gebruikt, waaronder hoogspanningsmasten (boomvalk), hoge gebouwen (slechtvalk) en paalnesten (ooievaar).

functionele leefomgeving, waaronder jachtgebieden en vaste vliegroutes tussen de verblijven en de jachtgebieden. In het zomerseizoen bevinden verblijfplaatsen van vleermuizen zich overwegend in bebouwing (veelal in spouwmuren en ruimtes onder daken) en ruimtes in bomen. In de winter komen daar koele en vochtige locaties zoals forten, (mergel)groeves, kelders en bunkers bij. Afhankelijk van de tijd van het jaar en de functie worden zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen onderscheiden. Er is geen sprake van de aanwezigheid van bebouwing en/of bomen binnen het plangebied. Omdat de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd en het plangebied 's nachts niet (aanvullend) verlicht wordt, zijn ook effecten op eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in de aangrenzende woningen en/of bomen niet aan de orde. Vleermuizen maken tussen hun verblijfplaatsen en hun jacht- of foerageergebied gebruik van vaste vliegroutes, overwegend lijnvormige landschapselementen als bijvoorbeeld lanen, boomsingels en (beschutte) waterpartijen. Deze zijn in en rondom het plangebied niet aanwezig. Van een aantasting van essentieel leefgebied van vleermuizen is eveneens geen sprake, een aanvullend onderzoek van de functie(s) van het plangebied voor vleermuizen is niet noodzakelijk.

Overige soorten

Gezien de in het plangebied aanwezige biotoop (§1.3) worden uitsluitend nationaal beschermde soorten zoogdieren met een provinciale vrijstelling van de ontheffingsplicht verwacht (§ 3.3. Wet natuurbescherming, artikel 3.10 - zie bijlage II). Hieronder vallen onder meer enkele soorten ware muizen, woelmuizen en/of spitsmuizen, enkele soorten marterachtigen (bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel³) en soorten als haas en vos. Ondanks de provinciale vrijstelling voor alle bovengenoemde zoogdieren geldt voor alle genoemde soorten wel onverminderd de zorgplicht. Van zwaardere beschermde soorten zoogdieren als otter (Habitatrichtlijn) zijn weliswaar waarnemingen bekend uit de omgeving van het plangebied, maar vormen het plangebied en directe omgeving geen geschikt leefgebied. Negatieve effecten op deze soorten zijn uitgesloten, een nader onderzoek is niet nodig.

³ Voor de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel geldt op dit moment in de provincie Fryslân nog een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen, maar deze komt met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening in 2023 te vervallen. Overigens worden gezien de aard van het plangebied (agrarisch graslandperceel) en het ontbreken van locaties met voldoende dekking, verblijfplaatsen van deze soorten binnen het plangebied niet verwacht.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Gebiedsbescherming en houtopstanden

3.1.1 Natura 2000

De bouwvrijstelling van het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (BSN) is op de werkzaamheden van toepassing. Een aanvullend onderzoek in het kader van stikstofdepositie is hierom niet aan de orde. Ook andere effecten op de in de omgeving van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden worden op grond van de afstand tot deze gebieden en de en de beperkte duur, omvang en uitstraling van de voorgenomen activiteiten uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van Natura 2000 zijn niet aan de orde.

3.1.2 Houtopstanden

In het kader van het planvoornemen worden geen bomen gekapt. Het onderdeel houtopstanden van de Wnb is niet van toepassing.

3.1.3 Verordening Romte Fryslân

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Negatieve effecten, zowel tijdelijk als permanent, op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN in de omgeving worden uitgesloten op grond van de afstand tot deze gebieden en de beperkte omvang en uitstraling van de voorgenomen activiteiten. Ook ligt het plangebied niet in, noch in de nabijheid van, andere via de Verordening Romte beschermde (natuur)gebieden. Vervolgstappen in het kader van de provinciale omgevingsverordening zijn niet nodig.

3.2 Soortenbescherming

3.2.1 Vogels

Het plangebied en directe omgeving is geschikt als broedlocatie voor enkele algemene vogelsoorten. Het vernietigen en/of verstoren van vogelnesten gedurende het broedseizoen betreft een overtreding van de Wnb, waarvoor geen ontheffing kan worden verkregen. Een overtreding van de Wnb ten aanzien van vogels kan in het geval van het planvoornemen worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In de wet wordt geen vaste periode voor het broedseizoen gedefinieerd, maar in de praktijk wordt hiervoor globaal de periode 1 maart tot 1 augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van de werkzaamheden. Indien de werkzaamheden ruim) voor het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt (en gehouden) voor broedvogels. Het plangebied moet dan wel direct voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden door een ter zake kundige worden gecontroleerd op de aanwezigheid van broedvogels.

3.2.2 Overige soorten en zorgplicht

Het optreden van negatieve effecten op beschermde soorten van andere soortgroepen is uitgesloten. Wel geldt voor alle soorten, in het bijzonder de in het plangebied te verwachten soorten amfibieën en zoogdieren met een provinciale vrijstelling, te allen tijde de algemene zorgplicht. Deze schrijft voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

3.3 Vrijblijvend advies stimuleren biodiversiteit

De biodiversiteit staat wereldwijd sterk onder druk, zeker in het sterk verstedelijkte en intensief agrarisch gebruikte Nederland. Oorzaken voor dit biodiversiteitsverlies vormen onder meer het verlies en versnippering van leefgebied door bijvoorbeeld verstedelijking en de aanleg van wegen en andere infrastructuur, een steeds verdere intensivering van de landbouw, verzuring en vermessing van grond door een overvloedige stikstofdepositie en klimaatverandering (verdroging). In de bebouwde omgeving maken oude(re) woningen en andere (bedrijfs)panden door sloop en renovatie bovendien steeds vaker ruimte voor goed geïsoleerde nieuwbouw zonder geschikte plekken voor verblijfplaatsen van bijvoorbeeld vogels en vleermuizen. Vanuit dit oogpunt bezien, maar óók omdat een groene leefomgeving een aantoonbaar positieve bijdrage levert aan het welzijn en de gezondheid van de mensen die erin wonen en werken, is het van groot belang om waar mogelijk biodiversiteit in (duurzaamheids)plannen en projecten mee te nemen. Bij dit zogenaamde *natuurinclusief bouwen* worden bij de (her)inrichting van een gebied waar mogelijk maatregelen meegenomen die bijdragen aan een meer groene en biodiverse leefomgeving.

Ook bij de bouw van de woning aan de Doarpsstrjitte kan met kleine maatregelen al een plus gerealiseerd worden ten aanzien van de biodiversiteit. Voorbeelden van maatregelen voor meer biodiversiteit rondom huis zijn het aanbieden van zoveel en gevarieerd mogelijk groen, bijvoorbeeld door het aanplanten van bloeiende bloemen, heesters en/of bomen op het erf, het laten begroeien van (een deel van) de gevel van de woning. Daarnaast kan de woning geschikt worden gemaakt voor vogels en/of vleermuizen door inbouw- of opbouwkasten aan te bieden, dan wel het toepassen van een voor vleermuizen geschikte en toegankelijke spouwmuurconstructie. Ook kunnen voorzieningen voor insecten worden gemaakt. Hiertoe bestaan talloze mogelijkheden, waaronder bijenbakstenen, bijenhôtels, vlinderkasten of (van grotere omvang) een insectenmuur. Zeker indien gecombineerd met een boom- en bloemrijke omgeving kan een (over)hoek van het plangebied dat met het oog hierop ingericht van groot belang zijn voor de lokale biodiversiteit. Op internet is een grote hoeveelheid informatie over natuurinclusief bouwen beschikbaar. In hoofdstuk 4 worden enkele websites met praktische voorbeelden aangedragen.

4 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten. Versie 1.0, juli 2017.

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Gebiedendatabase Natura 2000-gebieden: <https://www.natura2000.nl/gebieden/friesland>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) uitvoerportaal, geraadpleegd op 8 augustus 2022: <https://ndffecogrid.nl/>

Natuurbeheerplan Fryslân 2022: <https://www.fryslan.frl/natuurbeheerplan2022>

Natuurinclusief bouwen:

- <https://www.checklistgroenbouwen.nl/maatregelen/>
- <https://bouwnatuurinclusief.nl/gemeente>
- <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/technieken-beheer-en-innovatie/natuurinclusief-bouwen>

Planologische Ecologische Hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland provincie Fryslân:

<https://www.fryslan.frl/planologische-ecologische-hoofdstructuur-kaart-planologische-ehs/>

Verordening Romte Fryslân 2014, geconsolideerde versie maart 2021:

<https://www.fryslan.frl/flysystem/media/geconsolideerde-versie-verordening-romte-fryslan-2014-versie-maart-2021.pdf>

Verspreiding van soorten: www.verspreidingsatlas.nl

Wettekst Wet natuurbescherming: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>

Bijlage I

Fotobijlage

Perceel geplande woning links van het hek tegenover woonboerderij aan de Doarpsstrjitte 56. Links op de voorgrond perceel met hoge begroeiing van klaver, rechts haventje Hoek en Wâd. Foto richting noordwesten.

Perceel geplande woning met op de achtergrond woningen aan De Kamp. Foto richting zuidwesten.

Perceel geplande woning ten zuiden van de Doarpsstrjitte 56. Foto richting noordoosten.

Perceel geplande woning met rechts de woning aan de Doarpsstrjitte 67. Foto richting zuiden.

Rietsloot langs perceelscheiding (zuid)oosten. Foto richting zuidoosten.

Perceel ten oosten van rietsloot met hoge begroeiing met veel klaver. Op de achtergrond de boerderij aan de Garewei 1. Foto richting zuidoosten.

Bijlage II Toetsingskader

Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming voorziet uitsluitend in de bescherming van Natura 2000-gebieden. Natura 2000 vormt een Europees netwerk van belangrijke natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Vanuit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) zijn Natura 2000-gebieden aangewezen. In Nederland betreft dit ruim 160 gebieden op land en in zee. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd ten aanzien van de soorten en/of habitattypen waarvoor ze zijn aangewezen. Uitgangspunt ten aanzien van deze gebieden is dat een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling niet mag leiden tot negatieve effecten op deze instandhoudingsdoelen.

Soortbescherming

Met betrekking tot de bescherming van soorten flora en fauna worden in de Wet natuurbescherming de volgende drie categorieën onderscheiden:

- Soorten van de Vogelrichtlijn (§3.1 Wet natuurbescherming);
- Soorten van de Habitatrichtlijn en enkele bijlagen uit het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (§3.2 Wet natuurbescherming);
- Nationaal beschermde soorten (§3.3 Wet natuurbescherming).

Voor een overzicht van de verbodsbepalingen voor de soorten vallend onder bovengenoemde categorieën wordt verwezen naar tabel 1. De verbodsbepalingen van bescherming van de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, de derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming op 1 januari 2017 is de wettelijke bevoegdheid in veel gevallen gedecentraliseerd van het Rijk naar de provincies. Vanuit deze positie hebben de provincies de bevoegdheid om voor soorten uit de derde categorie (nationaal beschermde soorten) onder voorwaarden een vrijstelling van ontheffingsplicht te verlenen. Voor de provincie Fryslân worden deze soorten, alsmede de aan de vrijstelling gestelde voorwaarden, benoemd in de provinciale Verordening Romte Fryslân 2014 (geconsolideerde versie maart 2021)⁴. In gevallen waarbij sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen in tabel 1 en geen sprake is van een vrijstelling, dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie.

⁴ Onder voorwaarden - waaronder activiteiten in het kader van ruimtelijke ordening - zijn de volgende soorten zoogdieren vrijgesteld: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Daarnaast betreft het de volgende soorten amfibieën: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker/bastaardkikker. De vrijstelling van de kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) komt met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening in 2023 te vervallen.

	§ 3.1. Vogelrichtlijn	§ 3.2. Habitatrichtlijn	§ 3.3. Andere soorten
	Artikel 3.1 lid 1	Artikel 3.5 lid 1	Art 3.10 lid 1a
Doden en vangen	Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden of te vangen.	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen.
	Artikel 3.1 lid 2	Artikel 3.5 lid 4	Art 3.10 lid 1b
Voortplantings- en rustplaatsen	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
	Artikel 3.1 lid 3	Artikel 3.5 lid 3	
Rapen eieren	Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben.	Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	N.v.t.
	Artikel 3.1 lid 4 en 5	Artikel 3.5 lid 2	
Verstoring	Het is verboden vogels opzettelijk te storen (lid 4), tenzij aangetoond kan worden dat de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (lid 5).	Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	N.v.t.
		Artikel 3.5 lid 5	Art 3.10 lid 1c
Vernielen of verwijderen planten	-	Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Het is verboden vaatplanten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Tabel 1. Verbodsbepalingen met betrekking tot soortbescherming Wet natuurbescherming.

De bescherming van vogelnesten verdient een speciale vermelding. In de Wet natuurbescherming genieten vogelnesten in principe alleen bescherming in de periode dat ze in gebruik zijn. De ecologische functionaliteit van de nesten moet hierbij gewaarborgd zijn. Buiten deze periode vallen de nesten niet onder de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Om aan een aantal vogelsoorten die daarvoor speciaal gevoelig zijn benodigde extra bescherming te bieden is vanuit de

provincies een overzicht opgesteld van vogelsoorten waarvan nesten en de directe ‘functionele’ omgeving van de nestplaats jaarrond bescherming genieten. Deze lijst en bijbehorende beschermingsstatus is als zodanig dus niet opgenomen in de Wet natuurbescherming, maar betreft een bovenwettelijke provinciale ‘beleidsregel’. Binnen de lijst met jaarrond beschermde nesten wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën. Van soorten uit categorie 1 tot en met 4 zijn de nesten jaarrond beschermd, van vogelsoorten uit categorie 5 hebben de nesten uitsluitend een jaarrond beschermde status indien er sprake is van ‘zwaarwegende ecologische redenen’. Dit laatste is zelden het geval⁵.

Bescherming van houtopstanden

Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van houtopstanden (voorheen geregeld via de Boswet). Uitgangspunt van de bescherming van houtopstanden in de Wet natuurbescherming vormt het behoud van het in Nederland aanwezige areaal bos. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In het geval van het vellen van houtopstanden die vallen buiten de bepalingen van §4.1 van de Wet natuurbescherming (hieronder vallen onder meer houtopstanden binnen de bebouwde kom, op erven, opstanden van populieren of wilgen langs wegen of waterwegen) geldt een meldingsplicht bij de provincie en mogelijk hieruit voortvloeiend een kapverbod dan wel herplantplicht.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een algemene zorgplicht opgenomen (§1.3 artikel 1.11). In de wettekst wordt met betrekking tot deze zorgplicht het volgende gesteld:

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Bovengenoemde zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel - indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd - de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen of - voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen - deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De zorgplicht houdt met andere woorden in dat planten en dieren niet onnodig vernield dan wel gedood of verstoord mogen worden en dat de uitvoerder doet wat redelijkerwijs mogelijk is om schade aan wilde planten en dieren zoveel mogelijk te voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedere soort en individu in Nederland.

⁵ Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten vallend onder categorie 1 tot en met 4 in Fryslân zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. De provincie Fryslân hanteert met het ingaan van de nieuwe Omgevingswet in 2023 een aangepaste lijst van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Verordening Romte Fryslân

De provinciale Verordening Romte Fryslân 2014 is opgesteld om ervoor te zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In de verordening staan regels over de thema's bundeling, ruimtelijke kwaliteit, wonen, werken, recreatie en toerisme, landbouw, natuur, kustverdediging en duurzame energie. In maart 2021 is een geconsolideerde versie van de verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de bescherming van gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland en andere (natuur)gebieden geregeld.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk kan beschouwd worden als de ruggengraat van de Nederlandse natuur en moet natuurgebieden beter met elkaar verbinden om te voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en natuurgebieden hun waarde verliezen. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het Natuurnetwerk Nederland ook overige leefgebieden van soorten en (agrarische) gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het beleid ten aanzien van de bescherming van NNN-gebieden kent een 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt samengevat in dat er geen nieuwe ontwikkelingen zijn toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN.